

To: (10)(2e) (10)(2e)@rivm.nl
From: (10)(2e)
Sent: Wed 7/15/2020 1:30:31 PM
Subject: FW: artikel in Brabants Dagblad over luchtkwaliteit en coronadoden
Received: Wed 7/15/2020 1:30:32 PM

From: (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>
Sent: woensdag 15 juli 2020 15:29
To: (10)(2e) <(10)(2e)@rivm.nl>
Subject: FW: artikel in Brabants Dagblad over luchtkwaliteit en coronadoden

Hi (10)(2e) hieronder de punten die ik binnen de organisatie heb meegegeven. Je nog aanvullingen hebt dan hoor ik het graag. Ik zoek nog naar de juiste nuance voor de woordvoeringslijn. Ik denk nu aan onderstaande lijn (in rood de toevoeging naar aanleiding van ons telefonische overleg)

(11)(1)

Verder hoor ik graag vanuit RIVM hoe we die conclusie kunnen interpreteren.

Groet,
 (10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGMI

Verzonden: woensdag 15 juli 2020 15:20

Aan: (10)(2e) (10)(2e)@minienw.nl <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DGMI
 <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) - DGMI <(10)(2e)@minienw.nl>
CC: (10)(2e) - DBO <(10)(2e)@minienw.nl>

Onderwerp: RE: artikel in Brabants Dagblad over luchtkwaliteit en coronadoden

Hi (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

Bij deze een update van onderstaande. Mijn contactpersoon van het RIVM heeft me teruggebeld. Zij zijn binnen het RIVM nader naar deze studie aan het kijken en laten nog weten of de conclusie van de studie gerechtvaardigd is (Een toename van 1 microgram fijnstof, leidt statistisch gezien tot 13 à 21 procent meer coronadoden).

RIVM reageert in tweede instantie voorzichter op de studie en zegt:

- Het is het beste onderzoek tot nu toe. Er worden al weer meerdere factoren meegenomen dan in eerder onderzoek door Harvard.
- Het is dan ook de vraag of nog te spreken is over een "ecologische studie met slechts een signaleringsfunctie" want het bewijs wordt dan al wel meer sluitend. Maar goed; het is een glijdende schaal waarop we ons bevinden.
- RIVM ontraadt ons wel om de studie af te doen als "slechts een ecologische studie met signaleringsfunctie".
- Maar de studie levert nog geen sluitend bewijs. Wat nog ontbreekt is dat de studie niet de factor "tijd" meeneemt (en daarmee de effecten van getroffen maatregelen)

- En de studie is nu nog gedaan op basis van data op gebiedsniveau. Het sluitende bewijs van een relatie kan gevonden worden met verdergaand epidemiologisch onderzoek (data op individueel niveau: koppelen van individuele blootstelling aan luchtverontreiniging en individuele gegevens van ziekteverloop etc)

RIVM komt er dus nog op terug wat we tav die conclusie kunnen zeggen.

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) - DGMI

Verzonden: woensdag 15 juli 2020 12:47

Aan: (10)(2e) (10)(2e) @minienw.nl <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DGMI

<(10)(2e) @minienw.nl>

CC: (10)(2e) - DGMI <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) - DBO <(10)(2e) @minienw.nl>

Onderwerp: artikel in Brabants Dagblad over luchtkwaliteit en coronadoden

Hi (10)(2e) (10)(2e)

Mbt onderstaande artikelen in Brabants Dagblad en The guardian heb ik contact gehad met het RIVM.

- BD stelt oa het volgende over het Engelse onderzoek: "Opvallend is dat er ook met carnaval rekening gehouden is. Carnaval wordt, onder anderen door mensen die niet geloven in de rol van luchtvervuiling, vaak aangewezen als de grote verspreider van het coronavirus in Brabant en Limburg. De onderzoekers van Birmingham zeggen het effect van carnaval becijferd te hebben. Volgens hoofdonderzoeker Matt Cole werden daarvoor verschillende methodes gebruikt. „We zeggen niet dat carnaval geen rol speelde. Ik vermoed van wel", meldt hij aan deze krant. Maar dan nog blijft óók het verband tussen corona en luchtvervuiling stevig".
- Over het verband tussen luchtkwaliteit en kwetsbaarheid voor COVID-19 in het Engelse onderzoek geeft het RIVM aan: dit onderzoek neemt veel aspecten mee, maar er missen nog zaken en is daarmee nog steeds onvolledig. Uitgebreider epidemiologisch onderzoek is nog steeds nodig om het verband echt aan te tonen. Wat dat betreft past het onderzoek in lijn met eerdere onderzoeken waarvan we in antwoord op kamervragen een duiding hebben gegeven: dit type onderzoek heeft slechts een signaalfunctie.
- Niemand zegt dat luchtkwaliteit geen invloed heeft op kwetsbaarheid voor COVID-19 infectie (oppikken daarvan en ernst van de ziekte), maar de relatie is wetenschappelijk gezien dus nog niet gelegd.
- Vwb Carnaval staat nog steeds overeind dat corona in het buitenland is opgepikt en in Nederland is geïntroduceerd en dat verspreiding van mens op mens overgaat en dat is gebeurd in het gebied waar ook carnaval werd gevierd. Daarom is de 1,5 meter essentieel. In dat gebied staan ook veel veehouderijen en is de luchtkwaliteit minder goed.
- Waarom de Engelsen dit onderzoek over de Nederlandse situatie hebben gedaan is niet bekend bij RIVM. Alle data, inclusief de corona-data zijn open data, dus die kunnen zij gewoon benutten.
- In BD staat dat dat de Engelsen het volgende hebben gevonden "Een toename van 1 microgram fijnstof, leidt statistisch gezien tot 13 à 21 procent meer coronadoden". Mijn contactpersoon van RIVM probeert daar nog met collega's een duiding aan te geven, die heb ik nog niet ontvangen.

Voorstel woordvoeringslijn

(11)(1)

(11)(1)

Helaas zijn de kamervragen van GL over dit onderwerp nog steeds niet uitgezonden omdat het wachten is op de medeparaaf van de minister van LNV.

Groet,

(10)(2e)

Van: (10)(2e) <(10)(2e)@ggdhvb.nl>

Verzonden: dinsdag 14 juli 2020 21:53

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rvm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@ggdgm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@boekel.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@GGDBZO.nl>

CC: (10)(2e) <(10)(2e)@ggdhvb.nl>

Onderwerp: RE: Conceptverslag overleg 4 juni 2020 over onderzoeksagenda COVID-19

Beste mensen,

Vandaag staat dit op de website van het brabants dagblad en morgen in de papieren krant.

https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=3628242

<https://www.bd.nl/brabant/onderzoekers-zien-overtuigend-verband-tussen-brabantse-coronadoden-en-vieze-lucht~ab9b713c/>

Dit artikel roept natuurlijk vragen op o.a. hoe kan het dat ze in Engeland deze vraag wel oppakken en in Nederland niet? De burgers en politiek in onze regio's gaan vragen stellen verwacht ik. Wat is de reactie van LNV en VWS op deze berichtgeving? Wat kunnen we in de communicatie hierover afstemmen?

Helaas kreeg ik nog geen reactie op mijn vorige mail. Graag zou ik meer zicht krijgen op de voortgang van de afspraken.

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
BIG nummer (10)(2e)
(10)(2e)
Werkdagen: (10)(2e)

Hart voor Brabant

T: (10)(2e)

I: www.ggdhvb.nl

M: (10)(2e)

LinkedIn: [https://nl.linkedin.com/in/\(10\)\(2e\)](https://nl.linkedin.com/in/(10)(2e))

Van: (10)(2e)

Verzonden: dinsdag 23 juni 2020 12:52

Aan: (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@rvm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minvws.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@ggdgm.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minienw.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@boekel.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@minlnv.nl>; (10)(2e) <(10)(2e)@GGDBZO.nl>

Onderwerp: RE: Conceptverslag overleg 4 juni 2020 over onderzoeksagenda COVID-19

Allen,

Ik stuur het verslag ook door naar (10)(2e), DPG BZO.

Daarnaast ben ik benieuwd naar de voortgang van de afspraken die we maakten.

- Proces en planning onderzoeksvoorstel
- Voor einde juni zou een vervolgesprek zijn: dat zie ik anders verwoord in het verslag

- Tevens besproken we dat de provincie Noord Brabant betrokken zou worden; zie ik niet terug in het verslag en is het lijntje gelegd: daar komen ook veel vragen binnen en afstemming is belangrijk.

Wordt er binnen LNV/RVIM ook al nagedacht over onderzoek en slachthuizen?

Ik hoop dat we voor de zomervakantie meer duidelijkheid hebben in de voortgang van een en ander!

Met vriendelijke groet,

(10)(2e)
BIG nummer (10)(2e)
(10)(2e)
Werkdagen: (10)(2e)

Hart voor Brabant

T: (10)(2e)
I: www.ggdhvb.nl
M: (10)(2e)
Linkedin: [https://nl.linkedin.com/in/\(10\)\(2e\)](https://nl.linkedin.com/in/(10)(2e))

Van: (10)(2e) <(10)(2e) @minlnv.nl>

Verzonden: woensdag 17 juni 2020 07:50

Aan: (10)(2e) <(10)(2e) @rivm.nl>; (10)(2e) @minvws.nl' <(10)(2e) @minvws.nl>; (10)(2e) @ggdgm.v.nl>; (10)(2e) @ggdhvb.nl>; (10)(2e) @minienw.nl' <(10)(2e) @minienw.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) @boekel.nl' <(10)(2e) @boekel.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>; (10)(2e) @minlnv.nl>

Onderwerp: RE: Conceptverslag overleg 4 juni 2020 over onderzoeksagenda COVID-19

Beste allen

(10)(2e) <(10)(2e) @gmail.com>

Beste allen,
Ik heb een verkeerd email adres gebruikt voor (10)(2e)
Kunnen jullie het adres dat ik gebruikte bij het versturen van het verslag verwijderen
Het email adres van (10)(2e) is
(10)(2e) @minlnv.nl

Dus alsjeblieft geen "reply to all" doen op de mail met daarin het conceptverslag,
Of wel maar dan het adres van (10)(2e) aanpassen
Alvast hartelijk dank

Vriendelijke groeten
(10)(2e)

(10)(2e)
(10)(2e)
(10)(2e)

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit
Directie Dierlijke Agroketens en Dierenwelzijn
B Noord 4

Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality
Animal Supply Chain and Animal Welfare Department

Bezuidenhoutseweg 73 | 2594 AC | Den Haag, the Hague
Postbus, PO Box 20401 | 2500 EK | Den Haag, the Hague

.....
Email (10)(2e) @minlnv.nl

Mob. +31 (10)(2e)

.....
.....
Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is gezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het RIVM aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

www.rivm.nl De zorg voor morgen begint vandaag

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. RIVM accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

www.rivm.nl/en Committed to health and sustainability

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is verzonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen.

De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message.

The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.